

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság**

ítélete

Az ügy száma: Pfv.IV.21.106/2020/4.

A tanács tagjai:

Böszörményiné dr. Kovács Katalin a tanács elnöke

Dr. Pataki Árpád előadó bíró

Dr. Stark Marianna bíró

A felperesek:

... I. rendű

... II. rendű

A felperesek képviselője:

Lehner Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Lehner Katalin ügyvéd) I-II. rendűért

Az alperes:

...

Az alperes képviselője:

Zsigmond és Nagy Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Zsigmond György ügyvéd)

A per tárgya:

Személyiségi jog megsértése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

Az alperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Fővárosi Ítéltábla 1.Pf.20.319/2020/7.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Fővárosi Törvényszék 27.P.21.509/2018/62.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítélet felülvizsgálattal támadott rendelkezéseit hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I. és II. rendű felpereseknek együttesen 50.000 (ötvenezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

A fennmaradó le nem rótt 20.000 (húszezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket az alperes köteles az államnak – külön felhívásra – megtéríteni.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] Az alperes 2001-től a II. rendű felperes igazgatója, majd főigazgatója, 2014-től 2017 novemberéig a színház művészeti igazgatója volt. Az I. rendű felperes 2014 és 2018 között a színház főigazgatója volt. 2017 őszén az interneten és különböző blogokon az alperest konkrétan meg nem nevező, de személyét körülíró, őt zaklatási ügyekkel összefüggésbe hozó híresztelések jelentek meg. Az I. rendű felperes a kialakult helyzet kezelése végett 2017. november 5-ére informális vezetői értekezletet hívott össze, amelynek résztvevői kinyilvánították, hogy a nyilvánosságra került zaklatási vádak miatt megvonják a bizalmat az alperestől. Erről a tényről a külföldön tartózkodó alperest az I. rendű felperes telefonon értesítette, és közölte, hogy nyugdíjazni kívánja. Felajánlotta annak lehetőségét, hogy a nyugdíjazást az alperes kezdeményezze. Az alperes - ártatlanságának hangsúlyozása mellett - a színház érdekeire hivatkozással kérte a nyugdíjazását. Ezt követően az I. rendű felperes a II. rendű felperes képviselőjében eljárva az alperes közalkalmazotti jogviszonyát 2018. július 5-i hatállyal felmentéssel megszüntette azzal, hogy 2018. március 6. és 2018. július 5. közötti időtartamra mentesítette az alperest a munkavégzési kötelezettség alól.

[2] A ... televíziós csatorna 2017. november 6-i adásában ... azt adta elő, hogy őt az alperes 1994-ben személyesen zaklatta. Ezt követően 2017. november 7-én az I. rendű felperes - a korábbi döntést módosítva - a felmentési idő teljes időtartamára mentesítette az alperest a munkavégzés alól. 2017. november 9-én a színház sajtóügyeivel foglalkozó belső és külső munkatársak megbeszélést tartottak, majd sms-t küldtek az alperesnek, közeli rokonainak és munkatársainak, nyomtatékosan kérve őket arra, hogy tartózkodjanak az alperes személyét érintő ügyre vonatkozó nyilatkozattételtől. 2017. novemberében az I. rendű felperes kezdeményezésére a II. rendű felperesnél az előforduló zaklatási ügyek feltárása érdekében vizsgálóbizottság állt fel. A bizottság által felajánlott írásbeli, majd szóbeli nyilatkozattétel lehetőségével az alperes nem élt, 2018 márciusában a bizottság a munkájáról jelentést készített, amely szerint konkrét zaklatási ügyet nem tárt fel.

[3] A 2017 novemberében lezajlott eseményekkel összefüggésben az I. rendű felperes nyilatkozott az ... és a történetekről a ... internetes portálon is megjelent vele egy interjú.

[4] 2017. novemberét követően az ... az alperes művészi munkáját elismerő, személye mellett kiálló aláírásgyűjtés kezdődött. Ezzel kapcsolatban az I. rendű felperes több esetben kinyilvánította, hogy ez a színház munkáját nem befolyásolhatja, ellenzi a színház területén és munkaidőben történő aláírásgyűjtést, valamint kifejtette azt az álláspontját, hogy az aláírásgyűjtést károsnak, a színház érdekeivel ellentétben állónak tartja. Az I. rendű felperes azt is többször kinyilvánította, hogy nem kívánja befolyásolni a színház művészeit, illetve munkatársait abban, hogy a színházi munkán kívül kapcsolatot tartanak-e az alperessel, illetve, hogy aláírják-e az alperest támogató nyilatkozatot, de hangoztatta, hogy súlyosan csalódott az alperesben és érdemben vele minden kapcsolatot megszakít.

[5] A 2017. évi ... előadott ... című musical egyik fordítója és rendezője az alperes volt. A rendezésre a II. rendű felperes és az alperes érdekkörébe tartozó gazdasági társaság (..) között jött létre megbízási szerződés. A darabot a ... is előadták, az adaptálásra a II. rendű felperes és az alperes érdekeltségébe tartozó ... külön rendezői szerződést kötött. 2018-ban a korábbival azonos rendezésben a darab ismételtelen szerepelt a ..., az újabb előadásokra a ... és a II. rendű felperes kötött szerződést, a produkcióval kapcsolatban felmerülő rendezői feladatokat a II. rendű felperes játékmestere látta el. Az alperes a darab fordítójaként és rendezőjeként szerzői jogdíjban részesült.

[6] Az alperes 2018. április 3-án a ... közösségi oldalon írást jelentetett meg: „Most elmondom...” cím alatt. Ebben többek között leírta, hogy az I. rendű felperes őt a zaklatási ügyre hivatkozással rúgta ki munkahelyéről. Közölte, hogy az I. rendű felperes évtizedeken keresztül a legjobb barátja volt, vállvetve harcoltak az ... felemelkedéséért. Kifejtette, hogy valóban ő volt a reflektorfényben, az I. rendű felperesnek a másodhegedűs szerepe jutott és nem érezte, hogy ez nincs jól. Fájlalta, hogy barátságuk elfajult. A kirúgást azzal magyarázta, hogy az I. rendű felperes egyedül kívánta a színházat vezetni és ebben ő az útjában állt. Közölte: „... rágalmozott a sajtóban, kitiltott az épületből, kitörölte a telefonszámomat, és nem, hogy nem hallgatott meg, de semmilyen körülmények között nem volt hajlandó velem beszélni. Eltiltotta tőlem a színészeket, kirúgással fenyegetve meg mindenkit, aki támogat, aki szóba áll velem”. Közölte, hogy az ...belső vizsgálata feljelentés és közvetlen bizonyítékok nélkül zárult, nem volt ember, aki ellene vallott volna. Ezután arról írt, hogy az I. rendű felperes további hadjáratot folytat ellene, többek között leveszi a műsorról a ... című musicalt. Az I. rendű felperes magatartásáról azt írta, hogy az I. rendű

felperes azt mondja, hogy személyek közötti harcról van szó, és aki az alperes mellett szól, az ellene van. A felperes a posztban közölte: „Én úgy látom, hogy ez az én küzdelmem a művészi életben maradásért, nem harcolok senki ellen”. Az alperes azt is közölte, hogy „17 éven keresztül az intézmény sikert, sikerre halmozott. Ez idő alatt a társulatból alig mentek el, a vezetőség szinte teljesen változatlan maradt. Idén óriási felmondási hullám kezdődött, ami szinte a teljes műszaki, kiszolgálói és rendezőasszisztensi gárdát érinti. Fáj látnom, ami történik”.

[7] Az alperes 2018. április 5-én interjút adott a ... televíziós csatorna „...” című reggeli műsorában. Ebben elmondta, hogy lezárult a ... a zaklatási ügyekkel foglalkozó vizsgálat, és az semmilyen eredményre nem jutott, vagyis semmilyen vád nem igazolódott ellene, illetve más ellen sem. Közölte, hogy nagyon erős nyomás nehezedett rá az I. rendű felperes részéről, hogy ne szólaljon meg és ne beszéljen, és semmilyen módon ne védje magát. Elmondta azt is, hogy az I. rendű felperes törölte telefonszámát a saját telefonjából és semmilyen közeledésére nem volt hajlandó válaszolni. Elmondta, hogy ezzel ő folyamatosan próbálkozott, de nem volt hajlandó az I. rendű felperes vele szóba állni, viszont elkezdett nyomozni, vizsgálóbíróként játszott és mindent megtett ebben az ügyben. Megjegyezte azt is, hogy egyetlen beszélgetésük volt egy ügyvédi találkozón és ezt is nehezen lehetett elérni. Beszámolt a színészek, illetve a koreográfusok által kezdeményezett aláírásgyűjtésről, amelyet teljesen ártalmatlan papírnak minősített, majd közölte ennek tartalmát: „Tisztelt Tanár Úr, ...! Köszönjük az elmúlt évek munkáját, reméljük, lesz még részünk közös sikerben!” Közölte: akik ezt alá akarták írni vagy aláírták, azt az I. rendű felperes berendeli magához, felhívja telefonon, megfenyegeti őket, hogyha aláírják, akkor kirúgja őket, akkor nem ad nekik munkát. „Énekest, író, színészt felhívatott, felhívott és megfenyegetett... Amint megtudja behívja magához, és azt mondja, ne menjél fel ..., ez bűn, ezt nem szabad. Egy fiatal rendezőasszisztent, aki tulajdonképpen valóban elvitte ezt a papírt és aláíratta nagyon sokakkal, behívott magához, kiabált vele. Elmondta, hogy őt súlyosan meg fogja büntetni, nem tudja, mert az illető felmondott már”. A riportér kérdésére az alperes úgy nyilatkozott, hogy ő miatta a színházból senki nem távozott. A rendezőasszisztensre vonatkozó kérdésre elmondta, hogy az illető úgy döntött, hogy nem újítja meg a szerződését a színházban. „De nagyon sokan vannak így. Jelen pillanatban iszonyatos felmondási hullám van az Azt kell, hogy mondjam, hogy ilyen soha nem volt. A műszaki dolgozóknak egy jelentős része felmondott”. Külön kérdésre az alperes neveket nem említett, de közölte, hogy nagyon-nagyon sokan távoztak, ki kell nyitni az ... honlapját és ott látható, hogy minden munkakörben munkatársat keresnek.

[8] A ... bejegyzés és a televíziós interjú tartalmára hivatkozással a II. rendű felperes az alperes közalkalmazotti munkaviszonyát 2018. április 10. napjával azonnali hatállyal, rendkívüli felmentéssel megszüntette. A döntés indokolásában az szerepelt, hogy az alperes nyilatkozatai, közlései etikailag és jogilag súlyosan kifogásolhatók, megalapozatlanok, valótlanok, mind a munkáltatóra, mind a munkáltató vezetőjére nézve sérelmesek és az alperes ezzel megsértette azon kötelezettségét, hogy a közalkalmazotti jogviszonya fennállása alatt nem tanúsíthat a munkáltatója gazdasági érdekeit és jóhírnevét sértő magatartást. Ezen munkáltatói döntés ellen az alperes keresettel élt. A Fővárosi Törvényszék Munkaügyi Kollégiuma 2021. január 19-én jogerőre emelkedett 20.M.70.953/2020/16. számú ítéletével az alperes munkaügyi keresetét elutasította.

[9] Az alperes a ... oldalán 2018. július 16-án beszámolt arról, hogy néhány nappal korábban látta a ... előadását. Erről azt írta, hogy a szereplők, a stáb, a csapat mindent megtett, az eredmény azonban messze van a tavalyitól. Az alperes arról írt, hogy 16 darabot

állított a szegedi színpadra, 94 sikeresen levezényelt szabadtéri este után „az ... dicsőséges jelenlegi vezetése nem tartott igényt sem az én, sem első asszisztensem jelenlétére Mit nem tartott igényt? Érvényes szerződése ellenére egyszerűen eltiltott az előadásom színpadra segítségétől”.

A felperesek keresete és az alperes ellenkérelme

[10] A felperesek a 2018. április 3-i ... bejegyzés esetében a következő kitételeket sérelmezték:

„„Zaklatási ügyre hivatkozva rúgott ki a munkahelyemről ... Az egész valószínűleg azért történt, hogy teljesen egyedül vezethesse az ...” (1. közlés)

„Útban voltam neki. ... kitiltott az épületből.” (2. közlés)

„... rágalmazott a sajtóban (...) és nemhogy nem hallgatott meg, de semmilyen körülmények között nem volt hajlandó beszélni velem.” (3. közlés)

„Eltiltotta tőlem a színészeket, kirúgással fenyegetve mindenkit, aki támogat, aki szóba áll velem.” (4. közlés)

„... azonban további hadjáratot folytat ellenem. ... azt mondja, hogy ez egy kettőnk között dúló harc és aki mellettem szólt, az ellene van.” (5. közlés)

„17 éven keresztül (...) a társulatból alig mentek el. Idén óriási felmondási hullám kezdődött, ami szinte a teljes műszaki, kiszolgálói és rendezőasszisztensi gárdát érinti.” (6. közlés)

A ... műsor 2018. április 5-i adásában elhangzottak közül a felperesek sérelmezték:

„Nagyon erős nyomás nehezedett rám ... részéről, hogy én ne szólaljak meg és ne beszéljek, és hogy semmilyen módon ne védjem magam.” (7. közlés)

„... (...) semmilyen közeledésemre nem volt hajlandó válaszolni. Én állandóan próbálkoztam, nem volt hajlandó velem szóba állni.” (8. közlés)

„Egy csomó szempontból elkezdett nyomozni, vizsgálóbíróként játszott, mindent megtett ebben az ügyben.” (9 közlés)

„...akik ezt alá akarták írni vagy aláírták (...) azt berendeli magához, felhívja telefonon, megfenyegeti őket, hogy ha aláírják, akkor kirúgja őket, akkor nem ad nekik munkát” (10. közlés)

„Egy fiatal rendezőasszisztenst, aki tulajdonképpen ezt valóban elvitte ezt a papírt és aláíratta nagyon sokakkal, behívott magához, kiabált vele. Elmondta, hogy őt súlyosan meg fogja büntetni.” (11. közlés)

„Jelen pillanatban iszonyatos felmondási hullám van az Azt kell, hogy mondjam, hogy ilyen soha nem volt. A műszaki dolgozóknak egy jelentős része felmondott.” (12. közlés)

A 2018. július 16-i ...-bejegyzés esetében sérelmezett kitétel:

„Az ... dicsőséges jelenlegi vezetése (...) érvényes szerződéselem ellenére egyszerűen eltiltott az előadásom színpadra segítségétől.” (13. közlés)

[11] A felperesek kérték annak megállapítását, hogy a fenti állításokkal az alperes megsértette az I. és II. rendű felperesek jóhírnévhez fűződő, és az I. rendű felperes becsülethez fűződő személyiségi jogát. Kérték az alperes kötelezését a jogsértő magatartás abbahagyására, valamint kérték eltiltását a további jogsértéstől. A felperesek keresetükben kérték az alperes kötelezését a sérelmezett ... bejegyzések eltávolítására, elégtétel adására oly módon, hogy az ítélet rendelkező részét és a bocsánatkérését tartalmazó közleményét az alperes jelentesse meg a ... címen elérhető saját közösségi oldalán, valamint a sérelmezett közléseket megjelentető internetes oldalakon a saját költségén. Kérte továbbá az alperes kötelezését arra, hogy fizessen meg a felpereseknek személyenként 400.000 forint sérelemdíjat és annak törvényes mértékű kamatát.

[12] Az alperes a kereset teljes elutasítását kérte. Előadta, hogy a kifogásolt közlések objektíve alkalmatlanok a felperesek jóhírnevének, társadalmi megítélésének hátrányos befolyásolására, így személyiségi jogsértést sem valósíthatnak meg. Az alperes álláspontja szerint a sérelmezett közlések egy része olyan tényállítás, amely megfelel a valóságnak, másrészt pedig tényekkel megalapozott véleményeknek minősülnek. Az alperes álláspontja szerint a sérelmezett közlések egyike sem vonatkoztatható közvetlenül a II. rendű felperesre, vagyis a II. rendű felperes vonatkozásában a keresetet már ezen okból el kell utasítani. Értékelése szerint a felperesek a közéleti szereplőkkel esnek azonos megítélés alá, ezért a személyüket érintő kritikát fokozottan kötelesek eltérni.

Az első- és másodfokú ítélet

[13] Az elsőfokú bíróság ítéletével megállapította, hogy az alperes megsértette az I. rendű felperes jóhírnévhez fűződő személyiségi jogát a 2018. április 3-án közösségi oldalán közzétett azon valótlan állításával, hogy az I. rendű felperes eltiltotta a színészeket tőle, kirúgással fenyegetve mindenkit, aki szóban áll vele, valamint azon a valóságot hamis színben feltüntető állításával, hogy az ... történő távozását követően szinte a teljes műszaki, kiszolgálói és rendezőasszisztensi gárdát érintő óriási felmondási hullám kezdődött, valamint a ... televíziós csatorna ... című műsorának 2018. április 5-i adásában azon valótlan állítással, hogy az I. rendű felperes büntetéssel, kirúgással, illetve munkájuk elvesztésével fenyegette meg azokat, akik aláírják az őt támogató nyilatkozatot. Megállapította továbbá, hogy az alperes megsértette az I. rendű felperes jóhírnév védelméhez fűződő személyiségi jogát azzal is, hogy a 2018. július 16-án közzétett ... bejegyzésében valótlanul állította, hogy az ...

vezetése érvényes szerződése ellenére eltiltotta attól, hogy a ... című darabot a ... színpadra segítse. Az elsőfokú bíróság kötelezte az alperest a jogsértés abbahagyására és eltiltotta a további jogsértéstől.

[14] Kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül a 2018. április 3-ai ... posztjából törölje az „Eltiltotta tőlem a színészeket, kirúgással fenyegetve mindenkit, aki támogat, aki szóba áll velem”, valamint az „ez idő alatt a társulatból alig mentek el, a vezetőség szinte teljes változatlanul maradt. Idén óriási felmondási hullám kezdődött, ami szinte a teljes műszaki, kiszolgálói és rendezőasszisztensi gárdát érintette”, továbbá a 2018. július 16-ai ... posztból azt a szövegrészt, hogy „Érvényes szerződésem ellenére egyszerűen eltiltott az előadás színpadra segítségétől”.

[15] Az elégtétel adása körében kötelezte az alperest arra, hogy postai úton megküldött levélben kérjen elnézést a megállapított jogsértésért.

[16] Arra is kötelezte az alperest, hogy az elégtételt tartalmazó levelét annak elküldésétől számított 5 napon belül tegye közzé a ... közösségi oldalán, és a közzétételt a 2018. április hó 3-i és 2018. július 16-i ... bejegyzések elérhetőségének időtartamában, de legalább 30 napig tartsa fenn. A bíróság feljogosította I. rendű felperest az elégtételt tartalmazó levél nyilvánosságra hozatalára. Az elsőfokú bíróság kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I. rendű felperesnek sérelemdíjként 200.000 forintot és járulékait. Ezt meghaladóan a felperesek keresetét elutasította.

[17] A felperesek és az alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érintette, fellebbezett rendelkezéseit részben megváltoztatta.

[18] Megállapította, hogy az alperes az I. rendű felperes jóhírnévhez fűződő személyiségi jogát a ... televíziós csatorna ... című műsorának 2018. április 5-én sugárzott adásában közölt azon valótlan tény állításával sértette meg, hogy azokat, akik az őt támogató nyilatkozatot aláírták vagy az szándékukban állt, az I. rendű felperes berendeli magához, felhívja őket telefonon és megfenyegeti, ha aláírják, akkor kirúgja őket, vagy nem ad nekik munkát. Megsértette továbbá ugyanezen műsorban az I. rendű felperes jóhírnévét azon valótlan tény állításával is, hogy az I. rendű felperes egy – a támogató nyilatkozatot nagyon sokakkal aláírató – fiatal rendezőasszisztentst behivatott magához, kiabált vele és elmondta neki, hogy súlyosan meg fogja büntetni. Megállapította továbbá, hogy az alperes megsértette a II. rendű felperes jóhírnévhez fűződő személyiségi jogát a ... közösségi oldalán 2018. április 3-án azon valótlan tény állításával, hogy az I. rendű alperes eltiltotta a színészeket tőle, kirúgással fenyegetve mindenkit, aki támogatja, aki szóba áll vele, valamint a ... televíziós csatorna ... című műsorának 2018. április 5-én sugárzott adásában azon valótlan tény állításával, hogy azokat, akik az őt támogató nyilatkozatot aláírták vagy az szándékukban állt az I. rendű felperes berendeli magához, felhívja őket telefonon és megfenyegeti, hogy ha aláírják, akkor kirúgja őket vagy nem ad nekik munkát. Megállapította továbbá, hogy az alperes közösségi oldalán 2018. július 16-án közzétett azon valótlan tény állításával, hogy az ... vezetése érvényes szerződése ellenére tiltotta el attól, hogy a ... című darabot a ... színpadra segítse.

[19] Az elsőfokú ítélet elégtétel adására vonatkozó rendelkezését akként változtatta meg, hogy az alperes – az elsőfokú bíróság által meghatározott határidőben és módon – a II. rendű felperesnek is eljuttatott magánlevél útján a jogerős ítélet által meghatározott jogsértésért köteles a sajnálkozását kifejezni. Kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a II. rendű felperesnek 200.000 forintot és annak járulékait.

[20] Ezt meghaladóan az elsőfokú ítéletet azzal hagyta helyben, hogy az alperes az I. rendű felperes jóhírnévhez fűződő személyiségi jogát azon kijelentésével sértette meg a közösségi oldalán 2018. április 3. napján, hogy az ... érintő felmondási hullámot mint valós tényrt hamis színben tüntette fel, mintha ez kifejezetten az alperes színházból való távozására lett volna visszavezethető.

[21] A II. rendű felperes keresetösségi jogával kapcsolatban arra az álláspontra helyezkedett, hogy a jóhírnév megsértése azon kitételek vonatkozásában, amelyek nem kifejezetten az I. rendű felperes saját személyes magatartására vonatkoztak, a II. rendű felperes érintettsége is megállapítható. A támogatók létszámának, a támogatói szerződések számának csökkenése, a munkatársak kirúgással való fenyegetése, a soha nem látott felmondási hullám, illetve a munkától érvényes szerződése ellenére eltűnés olyan közlések, amelyek megalapozottságuk esetén alkalmasak lehetnek a II. rendű felperes jóhírnévének megsértésére, mert ezek összefüggésben állnak a színháznak a kulturális javak piacán elfoglalt helyével, versenyképességével, a rendes működés, a törvényes működtetés kritériumaival. Rögzítette, hogy az ... központi költségvetési szerv - amelynek élén a nyilvános pályázat alapján kinevezett főigazgató áll -, meghatározott társadalmi feladatot lát el. Ehhez képest a II. rendű felperes megítélését, jóhírnévét befolyásolhatja a bemutatott darabok szakmai színvonala, a közönségkapcsolatok erőssége, illetve a társulat tagjainak helyzetéről, tevékenységük színvonaláról szerzett közvetlen és a médiában megjelenített tapasztalatok összessége. A jogi személy érintettsége megvalósulhat akkor, ha a kifogásolt közlés a jogi személyt név szerint megjelöli, vagy a jogi személyre egyéb módon utal és a közlés tartalmából a jogi személy határozottan felismerhető. Ebben a körben hivatkozott a Legfelsőbb Bíróság PK 13. számú állásfoglalására.

[22] A tételes vizsgálat során az 1. közlés tekintetében helytállónak találta az elsőfokú döntést, amely az I. rendű felperes egyedüli vezetővé válásának szándékát illetően a közlést véleménynek tekintette, a „kirúgás” kifejezést pedig megfelelően értelmezte, annak köznapi jelentése alapján.

[23] A 2. közlés vonatkozásában is egyetértett az elsőfokú bírósággal azzal, hogy a kitiltás fogalmát szintén köznapi értelemben kell figyelembe venni, továbbá azt is értékelte, hogy a kapcsolattartás hiányát illetően az alperes véleményt fogalmazott meg. Megjegyezte azt is, hogy a jóhírnévsértés megállapításához sértő tartalom is szükséges, ez azonban sem a 2., sem a 3. közlés esetében nem volt megállapítható.

[24] Rögzítette, hogy a 8. közlés szintén a kapcsolattartásra vonatkozott, és erről a rendelkezésre álló bizonyítékok tanúsága szerint megalapozottan formálhatott véleményt az alperes azzal együtt, hogy 2018 februárjában ügyvédek jelenlétében egy személyes találkozó ténylegesen létrejött, ezt a televíziós műsorban az alperes meg is említette.

[25] A 4. közlés vonatkozásában a másodfokú bíróság szerint az elsőfokú bíróság helyesen értékelte a rendelkezésre álló bizonyítékokat, vagyis azt, hogy alperes nem tudta bizonyítani, hogy az I. rendű felperes a színészeket eltiltotta az alperessel való kapcsolattartásról, illetve őket kirúgással fenyegette volna egyéb munkatársakkal együtt. Kiemelte azt, hogy a meghallgatott tanúk ilyen konkrét fenyegetést vagy tiltást nem észleltek, vagy azt kategorikusan cáfolták. A másodfokú bíróság szerint ezek a valótlan állítások egyidejűleg a II. rendű felperes jóhírnevének sérelmét is okozták, mivel a II. rendű felperes megítélésénél nagy súllyal esik latba a működés törvényessége, átláthatósága, a szabályos működés elvártsága. Hasonló indokokkal hagyta helyben a 10. közlés vonatkozásában az elsőfokú bíróság jogsértést megállapító döntését, illetve állapította meg a II. rendű felperes jóhírnevének megsértését ugyanezen közlés vonatkozásában. A 11. közléssel kapcsolatban rögzítette, hogy annak tekintetében csak az I. rendű felperes kért jogorvoslatot. Megállapította, hogy a 10. és 11. közlést egymástól elkülönítetten kell vizsgálni, azok csak mondanivalójukban állnak közel egymáshoz, de két külön esetre vonatkoznak. A másodfokú bíróság a 11. közlés vonatkozásában is külön megállapította a jogsértést, mert álláspontja szerint az ott közölt tényállítás valóságát az alperes nem tudta bizonyítani a rendezőasszisztenssel történtek tekintetében.

[26] A 6. és 12. közlés vonatkozásában megállapította, hogy az mindkét esetben a felmondási hullám állításához kapcsolódik, ugyanakkor a 6. közlés tekintetében az elsőfokú bírósággal azonosan találta megállapíthatónak a jogsértést való tény hamis színben való feltüntetése miatt. A 12. közlés esetében is egyetértett az elsőfokú bírósággal a kereseti kérelem elutasításával, figyelemmel arra is, hogy itt közölte az alperes, hogy nem a személyével összefüggésben történtek a távozások, illetve a másodfokú bíróság szerint a felperesek személyes érintettsége is hiányzik.

[27] A 13. közléssel kapcsolatban a másodfokú bíróság csak részben osztotta az elsőfokú bíróság álláspontját. Helyesnek minősítette azt a kiindulópontot, hogy a bíróság a jelen per keretei között nem vizsgálhatja az alperes és az érdekeltségébe tartozó vállalkozások szerződéses rendszerének részleteit. Helyesnek minősítette azt a megállapítást is, hogy a 2018-as előadás vonatkozásában az alperesnek már nem volt szerződéses jogosítványa a közreműködésre. A másodfokú bíróság megítélése szerint azzal, hogy az ... a felmentési idő teljes tartamára mentesítette az alperest a munkavégzés alól, 2018. áprilisában pedig közalkalmazotti jogviszonyát azonnali hatállyal, rendkívüli felmentéssel megszüntette, kizárta, hogy az ... előadásában az alperes rendezőként közreműködjön. A másodfokú bíróság szerint ez a kitétel a II. rendű felperesre nézve is sértő tartalmat hordoz, hiszen az ... „dicsőséges vezetéséről” tesz említést. Ehhez képest ebben a körben a II. rendű felperes jóhírnevének megsértése is megállapítható volt.

[28] A jogerős ítélet a II. rendű felperes javára megállapított jogsértésekre figyelemmel szükségesnek találta az objektív jogkövetkezmények alkalmazásának részbeni megváltoztatását, továbbá azt is, hogy a II. rendű felperes javára is kötelezze az alperest sérelemdíj megfizetésére. Ennek összegét mérlegeléssel a II. rendű felperes esetében is 200.000 forintban határozta meg.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[29] A jogerős ítélet ellen az alperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, amelyben tartalmilag elsődlegesen a jogerős ítélet részbeni hatályon kívül helyezését és a kereset teljes elutasítását kérte, másodlagos kérelmében arra az esetre, ha a Kúria a kereset jogalapját megállapíthatónak találná, a sérelemdíj összegének mérséklését igényelte. Megsértett jogszabályként hivatkozott a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 2:45. §-ára, a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 346. § (5) bekezdésére, 279. § (1) bekezdésére és 369. § (3) bekezdésére. Hivatkozott továbbá az Alkotmánybíróság 8/2018. (VII.5.) AB határozatának indokolására. Előadta, hogy a másodfokú bíróság ugyan valamennyi peres fél fellebbezését részben alaposnak minősítette, de álláspontja szerint nem fejtette ki, hogy az alperes fellebbezését mennyiben találta alaposnak. Előadása szerint a másodfokú bíróság nem indokolta meg, hogy az alperes által igényelt további tanúk meghallgatását miért mellőzte.

[30] A 4., illetve 10. közléssel kapcsolatban előadta, hogy a művészekkel való kapcsolattartás eltiltása, a kirúgással fenyegetés tekintetében a bizonyítékokat a másodfokú bíróság nem megfelelően értékelte, a fenyegetés tekintetében nem vette figyelembe megfelelően ..., ..., ... és ... nyilatkozatát. Ezek a tanúk ugyanis az alperes értékelése szerint megfelelően bizonyították a légkört, amely az aláírásokkal kapcsolatban kialakult. Az alperes értékelése szerint a művészektől való eltiltást jelenti érdemben az is, hogy a próbákön való részvételt számára megtiltották.

[31] A 6. közlés vonatkozásában előadta, hogy a felmondási hullám tényét a bíróságok tartalmilag elfogadták, itt a két közlést együtt kell értékelni, vagyis a 6. és a 12. közlés együttesen vehető figyelembe, márpedig a ... című adásban kifejezetten közölte, hogy a távozások nem az ő személyéhez köthetőek.

[32] A 11. közlés vonatkozásában kifogásolta, hogy a közvetlenül érintett személy, ... tanúvallomását az ítélet tábla nem megfelelően értékelte. Nevezett személy beszámolt arról, hogy kiabált vele az I. rendű felperes, igen erőteljes kifejezéseket használt, ami a leírt módon értékelhető volt.

[33] A 13. közlés tekintetében előadta, hogy valós állítás volt részéről az, hogy a színpadra segítettől az ... letiltotta. Tévesnek minősítette a másodfokú bíróság azon értékelését, hogy ez a közalkalmazotti jogviszonyból való felmentés okán nem lehetett valós közlés. A felülvizsgálati kérelem szerint a feladatát ebben a körben az alperes nem mint közalkalmazott végezte, hanem az ... és a ... közötti polgári jogi szerződés alapján. Színpadra segítés alatt pedig nem csupán a rendezői tevékenységet kell érteni, hiszen ő a darabnak fordítója is volt. Álláspontja szerint a szerződés a 2018-as előadásra is kiterjedt, erre nézve történt is jogdíj kifizetés.

[34] Az alperes a tanúk tekintetében előadta, hogy a felperes által meghallgatni kért tanúk az I. rendű felperes korábbi beosztottai voltak, ezzel szemben az ő kezdeményezésére meghallgatni kért tanúk a lehetséges érintettek széles spektrumát fogták át.

[35] A sérelemdíj vonatkozásában külön kifogásolta azt az alperes, hogy míg a jogalap tekintetében a felperesek csak kisebb részben lettek pernyertesek, az általuk igényelt sérelemdíj összegének 50 %-át ítélték meg részükre a bíróságok. Fenntartotta azon

álláspontját, hogy a jogsértőnek ítélt kitételek tekintetében a II. rendű felperes személyiségi jogai nem sérültek.

[36] A felperesek ellenkérelmükben a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérték.

A Kúria döntése és jogi indokai

[37] Az alperes felülvizsgálati kérelme alaptalan az alábbiak szerint.

[38] A polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 423. § (1) bekezdése szerint a Kúria a felülvizsgálat során a felülvizsgálati és csatlakozó felülvizsgálati kérelem korlátai között, az ott megjelölt jogszabályok tekintetében vizsgálja a jogerős ítélet jogszabálysértő voltát. Ez azt jelenti, hogy kizárólag az alperes felülvizsgálati kérelmében támadott 4., 6., 10., 11. és 13. számú közlés tekintetében vizsgálódhat a Kúria, illetve a sérelemdíj összegszerűsége tekintetében, a jogerős ítélet további részei felülvizsgálati kérelemmel nem voltak támadottak.

[39] A Ptk. 2:45. § (2) bekezdése értelmében a jóhírnév megsértését jelenti különösen, ha valaki más személyre vonatkozó és e személyt sértő, valótlan tényt állít vagy híresztel vagy valós tényt hamis színben tüntet fel. A Pp. 279. § (1) bekezdése értelmében a bíróság a perben jelentős tényeket a felek tényállításainak és perben tartósított magatartásának, valamint a per tárgyalása során megismert bizonyítékoknak és egyéb peradatoknak az egybevetése, egyenként és összességében történő értékelése alapján a meggyőződése szerint állapítja meg. A Pp. 346. § (5) bekezdése szerint az ítélet jogi indokolása tartalmazza az ítélet alapjául szolgáló jogszabályokat és szükség esetén azok értelmezését, a megállapított tényekre vonatkozó bizonyítékokat azokkal a körülményekkel együtt, amelyeket a bíróság a bizonyítékok mérlegelésénél irányadónak vett, a tények megállapításának egyéb körülményeit, továbbá azokat az okokat, amelyek miatt a bíróság valamely tényállítást nem talált bizonyítottnak, vagy amelyek miatt a felajánlott bizonyítást mellőzte.

[40] Az állandó bírói gyakorlat az általános személyiségi jogi perekben is alkalmazza a Legfelsőbb Bíróság PK 12. számú állásfoglalásának II. pontjában szereplő vizsgálati szempontokat. Ennek megfelelően a kifogásolt közleményeket a maguk egészében kell vizsgálni. A kifogásolt közléseket nem formális megjelenésük, hanem valós tartalmuk szerint kell megítélni. A közlemény egymással összefüggő részeit összefüggésükben kell értékelni, és az értékelésnél tekintettel kell lenni a társadalmilag kialakult közfelfogásra is. A jogosult személyének megítélése szempontjából közömbös részletek, pontatlanságok, lényegtelen tévedések nem adnak alapot jogsértés megállapítására. Véleménynyilvánítás, értékelés, bírálat, valamint a társadalmi, gazdasági, politikai, tudományos vagy művészeti vita önmagában ugyancsak nem lehet jogsértés megállapításának alapja.

[41] A Kúria szerint az ügyben eljáró bíróságok nem sértették meg a felsorolt és a felülvizsgálati kérelemben megjelölt eljárási alapelveket. Az elsőfokú bíróság kifejezetten széleskörű bizonyítási eljárást folytatott le, értékelte a felek által csatolt dokumentumokat, számos tanút hallgatott meg, és számot adott arról, hogy a további tanúk meghallgatását miért mellőzte (elsőfokú ítélet 24. oldal). Rögzítette: A bizonyítási indítványok alapján nem volt az

megállapítható, hogy a korábban meghallgatott tanúkon kívül további információkkal rendelkeznek. A másodfokú bíróság ítélete [55] pontjában megindokolta, hogy ebben a kérdésben az egyes kitételek kapcsán az elsőfokú bíróság megjelölte azt, hogy a tényállás megállapításánál, illetve mérlegelési tevékenységük során pontosan mely tanúk, milyen nyilatkozatait vette figyelembe. Nem jelenti az indokolási kötelezettség megsértését, ha a másodfokú bíróság külön nem tér ki a fél által felhozott valamennyi érvre, elegendő a bíróság mérlegelési szempontjait és relevanciával bíró jogi álláspontját tartalmaznia (Kúria Pfv. III 20.737/2019/4., Pfv. III. 20.158/2020/6.) Ez összhangban áll a 77/2013 (III. 1.) AB határozat indokolásának [31] bekezdésében írtakkal, amely szerint az indokolt hatósági döntéshez való jog semmiképpen sem jelentheti azt, hogy az ügyben eljáró bíróságokat a felek valamennyi érvelése tekintetében részletes indokolási kötelezettség terhelné. Ha a másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet indokai alapján hagyja helyben a másodfokú ítélet indokolásában elegendő erre a körülményre utalnia. Mindezek alapján megállapítható volt, az indokolási kötelezettség megsértése egyik bíróság részéről sem állapítható meg.

[42] A jogvita érdemi elbírálásánál az ítéltábla a felülvizsgálattal támadott 4.,6.,10., 11. és 13. szám alatt rögzített közlések tekintetében helyesen alkalmazta anyagi jogszabályként a Ptk. 2:45.§ (2) bekezdését, a bizonyítási eljárás eredményeként pedig helytállóan állapította meg a közlésekről, hogy valótlan tényállítást, illetve valós tények hamis színben való feltüntetését tartalmazták. Ennek megítélésénél a Kúria csak azt vizsgálja, hogy az eljáró bíróság a mérlegelés körébe vont adatok, bizonyítékok megállapítása és azok egybevetése során nem jutott-e nyilvánvalóan helytelen és okszerűtlen következtetésre. A bizonyítékok nyilvánvalóan okszerűtlen mérlegelésének hiányában a bizonyítékok felülmérlegelésére a felülvizsgálati eljárásban nincs lehetőség.

[43] A felülvizsgálati kérelem alapvetően a jogerős ítélet mérlegelő tevékenységét támadta az alperes álláspontja szerint a lefolytatott bizonyítás adatait, a tanúk nyilatkozatát a másodfokú bíróság nem megfelelően értékelte. A felülvizsgálati eljárásban általánosan érvényesül a felülmérlegelés tilalma. Kirívóan okszerűtlen a gyakorlat szerint a mérlegelés akkor, ha a rendelkezésre álló adatokból kifejezetten csak egyfajta, a felülvizsgálattal támadott ítélettől eltérő következtetésre lehet jutni, (Kúria Pfv. V. 20.354/2016/8., Pfv. IV. 21.647/2019/8.). (BH2013.119.) A felülvizsgálati eljárásban nincs helye felülmérlegelésnek, a bizonyítékok ismételt értékelésének és egybevetésének Jogszabálysértést csak a bizonyítékok okszerűtlen, vagy a logika szabályaival ellentétes mérlegelése alapozhat meg. (BH 1999.44) A jelen esetben a Kúria ilyen mérlegelési hibát nem észlelt. Az ítéltábla a bizonyítékokat a logika szabályainak megfelelően, a bizonyítékként csatolt iratok tartalmával összhangban értékelte, ítélete iratellenes és nyilvánvalóan okszerűtlen megállapításokat nem tartalmaz, ezért a mérlegelés szabályainak megsértése nem állapítható meg.

[44] Az alperes konkrét jogszabályhely megjelölése nélkül kifogásolta azt, hogy egyes kitételek vonatkozásában a jogerős ítélet a II. rendű felperes személyiségi jogainak megsértését is megállapította (4., 10., 13. közlés). A Kúria ezt az előadást ugyancsak a mérlegelés támadása körében tudta értékelni. Következetes és egyértelmű a bírói gyakorlat abban, hogy amennyiben egy-egy kitétel tekintetében a jogi személy és annak törvényes képviselője érintettsége egyaránt megállapítható, akkor saját személyét érintően mind a jogi személy, mind pedig annak természetes személy jogi képviselője felléphet saját személyiségi jogai védelme érdekében. A jogerős ítélet részletesen megindokolta, hogy a II. rendű felperes, azaz az intézmény az adott kitételek vonatkozásában miért rendelkezik keresetiségi joggal. A II. rendű felperes költségvetési intézmény, amely egyidejűleg piaci bevételekkel is számol.

Az intézmény volt gazdasági igazgatója tanúként tett, meg nem cáfolta előadásában beszámolt arról, hogy a nem költségvetési bevételek megszerzése során nehézséget jelentett, hogy a II. rendű felperessel kapcsolatban az alperes személyét is érintő híresztelések, híradások jelentek meg a sajtóban. A II. rendű felperes esetében a működés jogszerűsége, törvényessége, a működés átláthatósága ténylegesen olyan szempontok, amelyek az adott körben megalapozzák a II. rendű felperes önálló fellépési jogosultságát, így a másodfokú bíróság ebben a körben is a jogszabályoknak és a kialakult bírói gyakorlatnak megfelelő mérlegelést végzett el és helytállóan állapította meg a II. rendű felperes fellépési jogosultságát, keresetösségi jogának fennállását.

[45] Mindezekre figyelemmel vizsgálta meg a Kúria a felülvizsgálati kérelemmel támadott közlések tekintetében született jogerős döntést. A 4. és 10. közlések tekintetében az alperes előadta: az eljárás során bizonyítani tudta, megfelelt a valóságnak az az állítás, hogy az I. rendű felperes eltiltotta a II. rendű felperes dolgozóit, művészeit az alperessel való kapcsolattartástól, illetve ezen tilalom megszegése esetén őket kirúgással fenyegette. Ebben a körben hivatkozott ..., ..., ..., ... és ... tanúvallomására, illetve arra, hogy az I. rendű felperes különböző alkalommal különböző személyek előtt tett kijelentéseivel egyfajta általános légkört alakított ki, amelyben az elbocsátás („kirúgás”) konkrét kilátásba helyezése nélkül is mintegy megfélemlítette a dolgozókat azzal, hogy el kell dönteniük, hogy az I. rendű felperes és az alperes konfliktusában melyik oldalra állnak, mintegy választaniuk kell a két személy között. Az alperes értékelése szerint „eltitásként” kell figyelembe venni az alperes eltiltását az alkotói folyamatoktól. Az alperes észrevételezte azt is, hogy a felperesek által meghallgatni kért tanúk a II. rendű felperes vezető beosztású dolgozói voltak, akik felett a munkáltatói jogkör gyakorlója maga az I. rendű felperes volt, tanúvallomásaik értékelésénél ezt a körülményt is figyelembe kellett volna venni. Az észrevétel kapcsán a felperesek előadták, hogy 2019. január 31. napjával az I. rendű felperes főigazgatói tisztsége megszűnt, és a tanúk ezt követően tették meg vallomásaikat. A Kúria szerint nem tekinthető eljárási hibának az, hogy a bíróság olyan személyeket hallgatott meg, akik ténylegesen részt vettek a II. rendű felperes vezetésében, a döntések meghozatalában, ráadásul önmagában ez a körülmény az alperest sem zárta el a bizonyítás lehetőségétől.

[46] A Kúria szerint a tanúk vallomása az eljáró bíróságok részéről a logika szabályainak megfelelően került értékelésre, tételesen megjelölve azt, hogy mely nyilatkozatokat vettek figyelembe. A tanúk vallomását is a maguk összességében kell értékelni, az alperes azonban a felülvizsgálati kérelmében egyes megfogalmazásokat kiemelt az összefüggésükből. Helytállóan értékelte azt az ítéletábra, hogy olyan konkrét kijelentést, nyilatkozatot vagy írásban lefektetett utasítást az alperesnek nem sikerült igazolnia, amely arra vonatkozott volna, hogy az I. rendű felperes a II. rendű felperes vezetőjeként konkrét személyeket eltiltott az alperessel való személyes kapcsolattartástól, vagy a kapcsolattartás ténye miatt vagy az aláírásgyűjtésben való részvétel, illetve a nyilatkozat aláírása miatt konkrétan állásvesztéssel fenyegetett volna meg. Az alperes állítása ugyanis ilyen magatartásokra vonatkozott és alapvetően nem arról szólt, hogy általánosságban az I. rendű felperes magatartása milyen légkört alakított ki az intézményben. Önmagában az, ha az I. rendű felperes arról beszélt, hogy a kapcsolata az alperessel megromlott, illetve az alperessel a maga részéről minden kapcsolatot megszakított, illetve, hogy az alkalmazottaktól, a művészekről a vezetés iránti lojalitást vár el, még nem értékelhető úgy a tényállítás szintjén, hogy az I. rendű felperes a személyes kapcsolattartást az alperessel kifejezetten és egyértelműen megtiltotta, illetve ezen okból, valamint az aláírásgyűjtés okán konkrétan állásvesztést helyezett kilátásba. Ilyen konkrét magatartást az I. rendű felperes részéről az alperes által meghallgatni kért tanúk sem

állítottak. Ilyen körülmények között a 4. és 10. közlés vonatkozásában jogsértés megállapításának mellőzésére irányuló felülvizsgálati kérelem nem volt alapos.

[48] A 6. közlés vonatkozásában, a felmondási hullám tekintetében az alperes a felülvizsgálati kérelmében előadta, hogy a felmondási hullám tényét az eljáró bíróságok elfogadták. Az alperes szerint a 6. és 12. számú közlést együttesen kell értékelni, a ... című adásban az alperes egyértelműen kijelentette, hogy a felmondások nem voltak a személyéhez köthetőek.

[49] A Kúria szerint helytállóan állapította meg az ítélet, hogy a két közlést önállóan kell kezelni, hiszen két külön alperesi megnyilatkozásról van szó, amelyek megtörténtüket követően is külön életet éltek. A 6. számú közlés esetében a valós tények hamis színben való feltüntetését éppen az jelenti, hogy önmagában valós tény az, hogy az alperes 17 évig volt az ... felelős vezetője, és valós tény az is, hogy távozése után viszonylag jelentős mértékű fluktuáció következett be a műszaki területen a kiszolgáló személyzet esetében. A valós tények hamis színben való feltüntetését éppen az jelenti, hogy a két valós közlés egymás mellé helyezése ténylegesen alkalmas volt olyan hamis látszat keltésére, hogy míg az alperes „idejében” ilyen felmondási hullám nem történt, a távozásához lenne köthető a „példátlan” felmondási hullám, amelyet az alperes emlegetett. A jogsértés megállapítása ebben az esetben is logikai hiba nélkül, jogszerűen történt, az ezzel kapcsolatos felülvizsgálati kérelem sem volt alapos.

[50] A 11. közlés tekintetében az alperes azt adta elő, hogy ezt a kereseti kérelmet az elsőfokú bíróság elutasította, majd a döntést a másodfokú bíróság úgy változtatta meg, hogy annak nem adta érdemi indokát. Az alperes szerint ... tanúvallomásának megfelelő értékelése esetén érdemben csak azt lehetett volna megállapítani, hogy az alperes kifogásolt közlése megfelel a valóságnak. A felperesek szerint jogszerűen került sor ebben a tekintetben is a jogsértés megállapítására.

[51] ... tanúvallomását az elsőfokú bíróság részletesen rögzítette a 48. sorszámu jegyzőkönyvben. A tanú részletesen beszámolt az I. rendű felperessel 2018. március 11-én lezajlott személyes beszélgetéséről, hogy közte és az alperes között harc van, az ... vezetése iránt lojalitást igényelt, illetve kifejtette azt is, hogy mindenkinek választania kell közte, és az alperes között. Előadta ugyanakkor azt is, hogy az I. rendű felperestől konkrét utasítást nem kapott, az aláírásgyűjtéssel kapcsolatban azt az I. rendű felperes „ótvar dolognak” nevezte. A tanú elmondta azt is, hogy az I. rendű felperes közölte, hogy akkor maradhat az intézménynél, ha nem beszél az alperesről, illetve nem hozza-viszi a híreket. Ezzel együtt a tanú elmondta azt is, hogy folyamatos kapcsolatban maradt az alperessel, ennek konkrét megszakítását tőle az I. rendű felperes nem kérte.

[52] Ezen tartalomhoz képest a jogerős ítélet a mérlegelés szabályait nem sértve találta jogsértőnek azt a megfogalmazást, hogy az I. rendű felperes kiabált a rendezőasszisztenssel és azt mondta neki, hogy súlyosan meg fogja büntetni. Egyértelműen megállapítható volt, hogy maga az érintett személy sem állította tanúvallomásában azt, hogy őt az I. rendű felperes megfenyegette.

[53] A felülvizsgálati kérelemben foglaltakkal szemben megállapítható volt az is, hogy az ítélet tábla a jogerős ítélet [64] bekezdésében érdemben indokát adta annak, hogy miért tartotta szükségesnek az elsőfokú bírósággal szemben ebben a körben a jogsértés megállapítását. Helyesen utalt arra, hogy két különböző közlésről van szó, amely mondanivalójában ugyan rokon a 10. közléssel, de tartalmában nem teljesen azonos, és egy konkrét személyre vonatkozik. Egyébként maga az elsőfokú bíróság sem tett olyan megállapítást, hogy a 11. közlés valóságát az alperes bizonyítani tudta volna, csupán arra utalt, hogy a sérelmezett alperesi közlésben konkrétan nem nevesített rendezőasszisztensre vonatkozóan a jogsértés külön megállapítására nem látott okot. A másodfokú bíróság ebben a tekintetben is helytállóan állapította meg a jogsértést.

[54] A 13. közlés tekintetében az alperes szintén azt állította, hogy a jogerős ítélet a rendelkezésre álló bizonyítékokat nem megfelelően mérlegelte, ugyanis a helyes megállapítás az lett volna, hogy a ... című musical 2018-as előadását illetően az alperes és az érdekeltségi körébe tartozó vállalkozás a munkavégzésre érvényes szerződéssel rendelkezett, és egyértelműen bebizonyosodott az, hogy a felperesek intéztek olyan kérést a szervezőkhöz, hogy az alperes személyesen nem vehet részt a mű ismételt színpadra állításában. Önmagában az a körülmény, hogy ezt a döntést tudomásul vette, nem jelentette a felperesek álláspontjának elismerését.

[55] Az elsőfokú bíróság ítéletének 21., 22. oldalán részletesen foglalkozott a musical szegedi előadásának kérdéseivel, megállapította, hogy az alperes érdekeltségébe tartozó és az ... között a 2017-es ... bemutatás vonatkozásában jött létre megbízási szerződés, ez azonban nem terjedt ki a 2018-as előadásokra. A darabnak az ... történő adaptálására külön megállapodás jött létre a II. rendű felperes és az ugyancsak az alperes érdekeltségébe tartozó ... között, ez azonban arra vonatkozott, hogy az alperes a produkció műsoron tartásáig elvégzi a darab ... történő előadásának rendezői feladatait, ez a megállapodás ugyanakkor nem terjed ki az ismételt szabadtéri előadásokra. Helyesen állapították meg az ügyben eljáró bíróságok, hogy a 2018-as előadásának alapja a ... szervező gazdasági társaság és a II. rendű felperes között létrejött produkciós szerződés volt. Ugyan ezen alkalommal is az alperes rendezése szerinti előadás került színre, de külön megállapodás jött létre a szerződő felek között arra, hogy a felmerülő rendezői feladatokat a II. rendű felperes által biztosított játékmester látja el. Helyesen állapította meg az ítélet tábla, hogy a II. rendű felperes és az alperes között, valamint az alperes érdekeltségébe tartozó gazdasági társaságok között a 2018-as személyes közreműködésre nézve szerződés ténylegesen nem jött létre. Nem cáfolja ezt a megállapítást az sem, hogy a 2018-as ... előadások után az alperes szerzői jogdíjban részesült, a szerzői jogi vonatkozások ugyanis elkülönülnek attól, hogy személyesen közreműködött-e az alperes a 2018-as színrevitelben.

[56] A Kúria szerint a másodfokú bíróság szükségtelenül utalt arra a körülményre, hogy a 2018-as szegedi előadásokat megelőzően az alperes közalkalmazotti jogviszonya megszüntetésre került, ez a körülmény azonban nem befolyásolja annak megállapítását, hogy az alperes kifogásolt állításával ellentétben az alperes, illetve az érdekeltségi körébe tartozó gazdasági társaságok nem rendelkeztek érvényes szerződéssel arra vonatkozóan, hogy a darab ismételt bemutatására az alperes személyes közreműködésével kell, hogy sor kerüljön. Összességében tehát ezen közlés vonatkozásában is helytállóan került sor a jogsértés megállapítására és mindkét felperes érintettségének rögzítésére.

[57] A felperes megsértett anyagi jogszabályként nem jelölte meg a Ptk. 2:51. § (1) bekezdésének a)-d) pontjait, ugyanakkor kérte az objektív jogkövetkezményekre vonatkozó rendelkezések megváltoztatását és ebben a tekintetben a kereset elutasítását.

[58] Miután a korábbiak szerint a jogerős ítéletben a személyiségi jogsértések megállapítására a korábbiak szerint jogszerűen került sor, az ún. objektív jogkövetkezmények (jogsértés abbahagyására kötelezés, további jogsértéstől eltiltás, elégtételadás, bizonyos bejegyzések törlése) és megalapozottan került elrendelésre. Az erre vonatkozó rendelkezések a megvalósítás módját illetően mindenben összhangban állnak a kialakult bírói gyakorlattal, ezért azok megváltoztatására nem volt indok.

[59] Az alperes másodlagos felülvizsgálati kérelmében úgy kérte a sérelemdíj összegének leszállítását, hogy megsértett anyagi jogszabályként nem hivatkozott a Ptk. 2:52. §-ára, illetve azt sem határozta meg, hogy milyen összegre kéri a sérelemdíj leszállítását. A felülvizsgálati kérelem hivatalbóli elutasításának egyes kérdéseiről szóló 1/2016. (II.15.) PK vélemény 3. pontja szerint a felülvizsgálati kérelem egymással szorosan összefüggő kötelező tartalmi kellékei a jogszabálysértés és a megsértett jogszabályhely megjelölése, valamint annak kifejtése, hogy a fél a határozat megváltoztatását milyen okból kívánja. Ezen együttes törvényi feltételeknek a fél akkor tesz eleget, ha egyrészt a megsértett jogszabályhelyet konkrétan megjelöli, másrészt pedig a hivatkozott jogszabálysértést tartalmilag is körülírja, az arra vonatkozó jogi álláspontját kifejti, vagyis, ha a jogszabálysértésre való hivatkozása indokait is ismerteti. Mindezek bármelyikének hiánya a felülvizsgálati kérelem hivatalból elutasítását eredményezi. A 4. pont értelmében, ha a fél a felülvizsgálati kérelmében több egymástól elkülönülő jogszabálysértésre hivatkozik, valamennyi hivatkozásnak rendelkeznie kell az előző pontban meghatározott tartalmi követelményekkel. A felülvizsgálati kérelemből megállapíthatóan az alperes ebben a körben kötelezettségének csak részben tett eleget. Az összecszerűség vonatkozásában nem terjesztett elő határozott kérelmet, illetve a megsértett jogszabályhelyet sem jelölte meg. Ebből következően a sérelemdíj összecszerűségének felülvizsgálatára érdemben nem kerülhetett sor.

[60] Mindezekre figyelemmel a Kúria megállapította, hogy a jogerős ítélet nem sértette meg a felülvizsgálati kérelemben megjelölt jogszabályokat, ezért a jogerős ítéletet felülvizsgálati kérelemmel támadott rendelkezései tekintetében a Pp. 424. § (1) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Az alkalmazott jogszabályok és az alkalmazott joggyakorlat

[61] Ptk. 2:45. § (2) bekezdése, 2:51. § a)-d) pontjai, 2:52. §, PK 12. számú állásfoglalás

Záró rész

[62] A Kúria a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján a pervesztes alperest kötelezte a felperesek felülvizsgálati eljárási költségének megfizetésére, amely a felperesi képviselő munkadíjából állt. Ennek mértéke a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (5) bekezdése alapján pertárgy értékére is figyelemmel került meghatározásra. A felülvizsgálati eljárásban az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 50. § (1) bekezdése alapján a pertárgy értéke 700.000 forint

volt, a felülvizsgálati eljárás illetéke ennek 10 %-a, azaz 70.000 forint. A kérelmet benyújtó alperes előzetesen 50.000 forint illetéket rótt le, ezért a Pp. 101-102. §-ai alapján további 20.000 forintot köteles az államnak megtéríteni, külön felhívásra.

[63] A Kúria az alperes felülvizsgálati kérelmét a Pp. 405. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó, Pp. 376. §-a alapján tárgyaláson bírálta el.

Budapest, 2021. szeptember 29.

Böszörményiné dr. Kovács Katalin s.k. a tanács elnöke, Dr. Pataki Árpád s.k. előadó bíró, Dr. Stark Marianna s.k. bíró

hiteléül:

A kiadmány

S.K.

bírószági ügyintéző